

Izhaja ob 4 zjutraj,

Stane mesečno 7-50 Din
za inozemstvo 18- —

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/L
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Upravištvo:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnice:

Maribor, Baravska ulica
št. 1. Tel. št. 22.
Celje, Aleksandr. cesta.

Račun pri poštn. čekov.
zavodu št. 11.842.

Ljubljana, 11. maja.

Današnji «Slovenec» poziva občine, v katerih imajo klerikalni pristaši večino, da naj vržejo okrožnice «Kola jugoslovenskih seater», s katerimi prosijo za prispevke za «Dečji dom», v koš. «Slovenec» je že pred tednom na enak način pozival svoje pristaše v obdinskih zastopih, češ, da naj občine ne dajo za ta čisto humanitaren zavod niti groša.

Ton bojkotnih notic glavnega glasila SLS, naperjenih proti «Dečjemu domu», razodeva staro klerikalno metodo strahovanja in brezobzirnosti, ki je bila v Sloveniji skozi toliko let vsak dan v rabi in ki je dala klerikalni stranki pečat prave teroristične stranke. Pod hujšim pritiskom in terorjem ni kmalu v Evropi živel kak narod, kot smo živeli Slovenci takrat, ko je imela SLS vso politično moč na Kranjskem v svojih rokah. V Ljubljani smo imeli nemškega deželnega predsednika, a resnici na ljubo moramo poudariti, da je bila na deželni vladi vsaj včasih še najti senca pravice, dočim je bil klerikalni deželni odbor absolutno brezobziren, neumljen, brezvesten partizan, kateremu pravo in pravičnost nista bila nič, kadar je šlo za interese klerikalne stranke. In to je bilo vedno! Kaj se pravi, biti izročen absolutizmu in terorju, vedo povedati zlasti vsi starejši učitelji, ki so bili pravi mučniki klerikalne ere. Materijalno jih je ubijal klerikalizem s sramotno nizkimi plačili, kakršnih ni poznala nobena druga kronovina v celi Avstriji. Slovensko učitelstvo je moral proti avtonomnemu deželnemu zastoparstvu protestirati v dunajskem parlamentu in drugod, da iznese pred svetovni forum kulturni in socialni škandal, ki so ga takrat uprizorjali slovenski avtonomisti nad svojimi lastnimi rojaki. Ako je bilo materijalno stanje slovenskega učitelja, dokler je bil odvisen od deželne avtonomije, strahota, je bil moralni pritisk, kateremu je bil izročen na milost in nemilost, zanj grozota. Po vaseh pod nadzorstvom klerikalnih špijonov, ki so mu korak za korakom stregli po življenju, je bil objekt najkrutejših persekucij, ki se niso ustavile niti pred svetostjo zakona, niti pred tropo nedolžnih otrok, niti pred obupnim bolnikom. Srednješolski profesorji so bili preganjani po istem inkvizicijskem sistemu. Razlika je bila v tem, da je bil profesor od deželne avtonomije bolj neodvisen in da je imel zato tudi večjo oporo v državni oblasti, ki, dasi je bila v nemških rokah, vendarle ni bila nikdar tako koruptna in brezsrčna kot slovenska avtonomna. Uradništvo deželne odbora kranjskega lahko pričča, kako je SLS postopala z njegovo svobodo in častjo takrat, ko je bila ona absolutna gospodarka v avtonomnem deželnem dvorcu. In kdor ni izkusil na lastni koži, ta naj prebere dotične odstavke iz Šustersićeve konfesije.

To vse so bili inteligentni sloji, ki so se mogli in znali braniti proti klerikalnemu nasilju, ki jih je za vsak najmanjši pojav svobodnega mišljenja in naprednega prepričanja postavljalo na proskripcijsko listo. Veliko hujšim krivicam je bilo izročeno ljudstvo na deželi, zlasti v oddaljenejših krajih, kjer je podlegalo pod težko pezo klerikalne grozovlade. Vse, kar spada v gospodarstvo našega bajtarja in kmeta, vse je stalo v službi podkupovanja za klerikalno stranko in v boju zoper napredek in prosvetljenost naroda. Žal, da se klerikalnega absolutizma na Kranjskem spominja le starejša generacija, ki je na lastni koži občutila klerikalno deželno avtonomijo. Skoraj deset let je že, odkar je bilo prekinjeno normalno politično življenje in zlasti mladina med tem časom ni utegnila zasledovati bistvo in prakso klerikalne politike. To je bilo tem težje, ker so se klerikalci po prevratu, ko so videli, da je njihova pozicija med ljudstvom šibka, nekaj časa še dosti dostojno obnašali. V srcu so sicer ostali vedno isti, ali politična taktika jim je velevala opreznost. Odkar je bila SLS potlačena v opozicijo, pa so bruhile na dan stare strasti. S fanatično demagogijo je klerikalna stranka pričela goniti proti «centralizmu» kot nosilec absolutizma, terorizma, korupcije — torej lastnosti, ki so njej in njenim režimom od samega rojstva prirojene. Za etno duševnih plinov, v katerih skuša klerikalizem omotiti zdravo pamet ljudstva, skriva SLS svoje protinarodne ambicije.

Bojkot, ki ga z vso drznostjo zadnji čas razglašala nad humanitarnim zavodom, ki ima samo to napako, da ni klerikalen, marveč le dobrodušen,

Zadnji fašistovski poskusi na Reki

DEPUTACIJA V GENOVO. — PUSTOŠENJE BAROŠA. — NOVE VOLITVE V KONSTITUANTO? — PROTEST TIPOGRAFOV.

Kraljevica, 11. maja. (Izv.) Kolikor bolj se približuje rešitev reškega vprašanja, tem večja je na Reki splošna vznemirjenost, tako med pristaši Zanelle kakor tudi med njegovimi nasprotniki. Znančilo je, da so imeli prošle nedeljo trgovci in industriji sestanek, ki je imel namen, da razbije sedanjo reško konstituantno in pošlje v Genovo deputacijo, ki naj bi dosegla od italijanske vlade nove volitve. Sestanek so sklicali fašisti. Na njem je igral smešno vlogo Gottardi, ki se je stavil izven strank in predlagal naj trgovska in obrtniška zbornica izvoli predsednika, ki bi bil obenem tudi predsednik reške vlade, ker so trgovci najkompetentnejši faktor in se tudi niso kompromitirali; zato da bi morali vzeti v svoje roke usodo Reke. Prisotni so se mu smejali in mu klicali: «Croatol» Na sestanku je hotel govoriti tudi socialist, pa so ga karabinjerji zaprli. Sklenili so, da se pošlje v Genovo Jeckel in Bellasich. O uspehu njihove akcije pričajo brozjavka, ki jo je Bellasich poslal parobrodski družbi «Adria»: «Pripravite parnike, vprašanje je rešeno! V enem mesecu bomo imeli zakonito vladol!»

Fašisti in legionarji pripravljajo akcijo, da Rečane s terorjem prisilijo na de-

lo za svoje namene. V Bellasichovi pisarni se izdeluje nova volilna lista. Castelli in karabinjerji so Reko popolnoma zaprli in strogo kontrolirajo prihod in odhod vsake osebe iz mesta. Včeraj sta prišla na Reko s motornim čolnom zastopnika konstituantne Lenao in Gerbac, pa so ju karabinjerji ovirali pri izkrcanju ter bi ju aretirali, ako ne bi bila energično protestirala in se ne bi protestom pridružilo tudi občinstvo.

Narod je vznemirjen ter pričakuje nov puč, kakršen je bil dne 8. marca. Na Reko so došli nenadoma bivši D'Annunzijevi častniki Venturi, Basich in Baldieri, ki so bili dalj časa odsotni. Namere fašistov najbolje označujejo njihove priprave, da uničijo baroško luko. Pripravljajo se, da odnesejo svetilnik in ga postavijo na Molo longo. Ravno tako se pripravljajo tudi, da odnesejo druge pristaniške uredbe, n. pr. motorje in slično.

«Voce del Popolo», Zanellov organ, je zopet začel izhajati in ga občinstvo rado čita, fašisti in karabinjerji pa ga neprestano konfiscirajo. Tiskarni delajo velike nepravilke. Tipografi so se zaradi tega brezopne pritožili pri italijanskem ministrskem predsedniku De Facti in zahtevali zaščito za svojo stroko.

Definirni državni proračun

DEFICIT 400 MILIJONOV DIN. — VPRAŠANJE POKRITJA. — POSEBNI BUDŽET ZA STARE INVESTICIJSKE DOLGOVE.

Beograd, 11. maja. (Izv.) Jutri dopoldne bo imel finančni odbor sejo zaradi končnega sklepanja o proračunu prometnega ministristva in o državnih dohodkih. Ako se dožene, da bo znašal proračun prometnega ministristva, kakor se pričakuje, 881 milijonov, bi državni izdatki znašali 6.290.000.000 dinarjev.

Ažijo in povečanje materialnih izdatkov sta povzročila, da se je pojavil deficit 400 milijonov. Ta deficit namerava finančni odbor pokriti s povečanjem dohodkov. Na prvem mestu se bodo povisale železniške tarife za 50 odst., potem pa takse in drugi davki.

Finančni odbor namerava napraviti poseben proračun za likvidacijo državnih dolgov. Ker so se ti dolgovi napravili

večinoma za investicije, je potrebno, da se pokrijejo s posojilom. Za kontrolo uporabe se ustanovi poseben parlamentarni odbor. V posebnem proračunu bodo postavljene sledeče vsote: 514 milijonov dolga vojnega ministristva, 300 milijonov neizplačane obresti za 3 leta, 150 milijonov neizplačanih stroškov, 40 milijonov za popravilo lokomotiv in vagonov, razen tega 300 milijonov za železniški material in 1.200 milijonov, ki se imajo vrniti reparacijskemu fondu.

Vaš dopisnik doznava, da namerava finančni minister takoj, ko se sprejme posojilo, izdelati specialni predlog za povečanje državnih dohodkov. Pripravljalno gradivo je že zbrano.

Seja narodne skupščine

INTERPELACIJE. — PRIHODNJA SEJA V TOREK.

Beograd, 11. maja. (Izv.) Na današnji seji skupščine je posl. Deržić pred predhodno na dnevni red zahteval, naj se njegovemu zakonskemu predlogu o ukinitvi čl. 6 in 7 zakona o draginskih dokladah državnih nameščencev prizna nujnost. Finančni minister dr. Kumanudi se je izrekel proti nujnosti, ker je bila zadeva pred enim mesecem že rešena v finančnem odboru. Nato je posl. Korum zahteval, naj se ugotovi, ali ima skupščina kvorum. Navzočih je bilo 186 poslancev, torej dovoljno število za kvorum. Zbornica je prešla nato na dnevni red. Predsednik dr. Ribar je naznanil, da ministrski predsednik Pašić radi boleznj še ne more odgovoriti na interpelacijo posl. Stojiča o vojni odškodnini in o direktilni plena. Stojič je nato zahteval, naj odgovori na interpelacijo Pašićev namestnik,

minister Trifković, ki pa je izjavil, da nima v to nobenega pooblastila. Posl. Stojan Protić je zahteval na podlagi čl. 73. poslovnika, naj se ugotovi, ali skupščina prizna nujnost Stojičevemu predlogu. Pri glasovanju se je večina izrekla proti nujnosti.

Ker poslanca Brkić in Dukić, ki sta vložila interpelacijo glede izvoza soli in uvoza melase, nista bila navzoča, sta bili interpelaciji odstranjeni z dnevnega reda.

Predsednik dr. Ribar je pred zaključkom seje pozval odbore, ki so bili izvoljeni na včerajšnji seji v svrhu proučitve nekaterih zakonskih predlog, naj se takoj konstituirajo in prično z delom.

Prihodnja seja skupščine je sklicana za torek popoldne.

IZ DEMOKRATSKEGA KLUBA.

Beograd, 11. maja. (Izv.) Nocoj je imel sejo demokratski klub, ki je trajala od 17. do 20. Na tej seji so razpravljali o izvedbi zakona o razdelitvi države na oblasti. Potem je minister Marinković referiral o svojem predlogu glede volilnega zakona. Klub ni sprejel nikakega sklepa, temveč je prepustil svojim ministrom, da na večerni seji ministrskega sveta, ki bo trajala od 21. morda do polnoči, sklepajo v sporazumu z ostalimi člani vlade.

kaže, da hoče klerikalna stranka s terorističnimi metodami zopet preiti v ofenzivo. Tudi slučaj župnika Zusta in duhovščine na Jesenicah dokazuje, da gre za poskus obnove klerikalne strahovlade. V svojih računih je pa pozabila, da ne živimo več v nemško-rimski Avstriji, temveč v lastni narodni klerikalni državi, kjer klerikalizem nikdar ne more več igrati svoje nekdanje vloge. V Jugoslaviji nima in nikdar ne bo imel odločilne besede.

Izzval pa bo brezdvomno nove hude borbe v našem plemenu. Na vseh po-

PROJEKT O IZENAČENJU DAVKOV.

Beograd, 11. maja. (Izv.) Projekt zakona o izenačenju davkov za vso državo je dogotovljen in ga bo finančni minister predložil narodni skupščini po debati o zaključku posojila. Te dni se prične razprava o načrtu v ministrskem svetu. Radikalni poslanci zahtevajo, da njihovi poslanci poročajo o projektu v radikalnem klubu, preden ga pretrese vlada in odobri kot predlog za parlament.

ljih napoveduje boj napredni misli, naprednemu človeku, kulturni svobodi, političnemu ozdravljenju. Njegova ofenziva proti sirotam dokazuje, da hoče staro brezobzirno in brezsrčno borbo. S tem pa sam kliče svobodno in narodno čuteče ljudi k združitvi in obrambi. Proti klerikalni falangi zbiramo vse napredne sile, da zlozomno poskus obnove Šustersićevega carstva že v njegovih početkih ter narod tudi duševno osvobodimo suženjstva, ki ga bo politično za vedno zlomila naša mlada Jugoslavija.

Italijani so nezadovoljni z angleško intervencijo

POGAJANJA SE VODIJO V POSPEŠENEM TEMPU.

Rim, 11. maja. (Izv.) V italijansko-jugoslovenskih pogajanjih je nastopila nova faza z intervencijo Lloyda Georgea. Od 9. t. m. se udeležujeta jugoslovensko-italijanski pogajanj tudi dva angleška eksperta. To dejstvo je napravilo na italijanske politike velik vtis. Listi izražajo bojazen, da od te nove faze ni pričakovati nič dobrega.

Trst, 11. maja. (Izv.) «Piccolo» piše o pogajanjih v Rapallu: «Italijansko-jugoslovenska pogajanja se vrše od 9. t. m. naprej hitreje in intenzivneje od prej. Trdi se, da so se pogajanja včeraj popoldne približala uspešnemu sklepu. Obžalovanja vredno je, da so ravno tedaj

nekateri dnevniki objavili fantastične vesti glede položaja na Hrvaškem. Te vesti so enostavno brez podlage, kakor se je izkazalo, in so bile skovane na Dunaju. (?) Italijanski delegaciji o kakem hrvaškem prevratu ni nič znanega in jugoslovenska delegacija je izdala nastopni dementi: «Nekateri italijanski dnevniki so objavili vesti, češ da je izbruhnila na Hrvaškem vstaja. Označujejo te vesti za popolnoma neresnične, prosijo tiskovni oddelek delegacije SHS, zastopnike italijanskega javnega mnenja, naj z vso rezervo objavljajo podobne vesti, ki so očividno tendenciozne.»

Ruski odgovor zaveznikom

IZROČITEV VČERAJ DOPOLDNE. — RUSI ODKLANJAJO GLAVNE ZAVEZNIŠKE ZAHTEVE.

Genova, 11. maja. (Izv.) Danes ob 11. uri dopoldne je izročil Čičerin Schanzerju rusko noto, ki je pisana s strojem na 18 straneh v francoskem jeziku. Čičerin in Schanzer sta se obvezala, da ne objavita besedila note do 6. ure zvečer. Ob predaji note sta se diplomata dalje časa razgovarjala.

V kolikor je dosedaj znano, vsebuje ruski odgovor na zavezniško spomenico v glavnih potezih predvsem zahtevo, naj bi se vse države obvezale vzdržati se vsakojakih akcij, ki bi mogle motiti politični in teritorialni položaj drugih držav.

K 1. členu zavezniške spomenice pripominja ruski odgovor, da ruska vlada ne more pristati na ukinitve propagande, v kolikor je s to besedo mišljeno ukinitve političnega delovanja strank ali delavskih organizacij. Ruska vlada vidi v tej zahtevi polikrus, da se izsili od nje priznanja pogodb, ki so se sklenile med raznimi državami v njeni odsotnosti. Vendar pa je pripravljena razpravljati v tej zahtevi separatno z vsako posamezno izmed zainteresiranih vlad.

O rusko-rumunskem vprašanju zahteva Rusija, da se uredi separatno, pač pa se obveže Rusija, da bo na Turčijo, s katero je večje prijateljske vezi, vplivala pomirjevalno, da se v orientu doseže sporazum in mir.

Glede členov 6 in 7 zavezniške spomenice trdi Rusija, da zapadne države absolutno ne morejo zahtevati od nje, naj prizna a priori dolgove prejšnjih ruskih vlad in da vrne ali da kompenza-

cijo za nacionalizirano tujo lastnino. Ravno tako je tudi niso upravičeni siliti, da povrne škodo, katero so trpeli inozemci vsled izpremembe ruske zakonodaje ali vsled izbruha revolucije.

Vendar pa ruska delegacija, da se doseže resnična sprava, v načelu pristaja na določbe tretje canneške resolucije s pridržkom medsebojnosti.

Tudi se obveže Rusija plačati predvojne dolgove, toda pod pogojem, da se prizna in povrne tudi škoda, katero je trpela Rusija vsled vmešavanja tujih držav in vsled bloкаде; to zahtevo smatra Rusija za ravnotako upravičeno kakor analogno zahtevo inozemskih držav. Kar se tiče nacionaliziranih podjetij, opozarja Rusija na dejstvo, da so med vojno in po vojni vse države sekvstrirale in konfiscirale lastnino državljanov sovražnih držav, da se pa danes samo od Rusije zahteva vrnitev nacionalizirane lastnine. Ruska delegacija ugotavlja, da je zahteva po vrnitvi nacionalizirane inozemske lastnine političnega značaja, v kakršna vprašanja pa se Rusija neče spuščati, ker tako zahteva canneška pogodba. Za eventualno izjavljenje konference odklanja Rusija že v naprej vsako odgovornost od sebe na tiste, ki se upirajo splošni želji po sporazumu.

V angleških in italijanskih konferenčnih krogih se govori, da bo ruski odgovor vsekakor omogočil nadaljnja pogajanja. Schanzer ni mogel doseči več, kakor da je pregovoril Čičerina za neke male izpremembe v besedilu, ki so pa večinoma le formalnega značaja.

Podpis pogodbe med Vafikanom in Rusijo

Genova, 11. maja. (Izv.) Sinoči pozno v noči se je podpisala v Genovi druga samostojna pogodba z Rusijo: pogodba, obstoječa iz dveh členov, med Rusijo in Vafikanom. Tiče se svobode veroizpovedi in katoliških misijonarjev v Rusiji. Glede tretjega

člena pogodbe, katerega je predlagal papež v svoji spomenici in ki je zahteval vrnitev cerkvene lastnine cerkvam, je izjavil Čičerin, da ga ne more sprejeti. Papežev odposlanec msgr. Piccardi je pustil nato ta člen pasti in je podpisal pogodbo.

Zaključna pogajanja za ameriško posojilo

Poraba prvega obroka.

Beograd, 11. maja. (Izv.) Na podlagi včerajšnjega sklepa ministrskega sveta je finančni minister dr. Kumanudi danes začel detaljna končna pogajanja radi posojila s skupino Blerc. Računa se, da bodo pogajanja končana do konca tega tedna. Dr. Kumanudi se je razgovarjal z ameriškim polkovnikom Krazem, ki ponuja posojilo neke druge skupine 100 milijonov dinarjev. Razgovarjal se je dalje tudi z g. Anverzom, našim častnim konzulom v Anverzu, ki ponuja posojilo 30 milijonov funtov šterlingov. Finančni krogi smatrajo, da nadaljuje dr. Kumanudi razgovore s tema dvema ponudnikoma radi tega, ker hoče izzvati na Blercovo skupino pritisk za čim ugodnejše detaljne pogoje.

Od posojila se bo izplačalo 70 odstotkov za razne večje investicije, 30 odst. pa bo vlada prejela posojila v gotovini. Od prvih 10 milijonov dolarjev se porabi 6 milijonov na domačih borzah za izboljšanje valute dinarja, za 4 milijone dolarjev pa bo vlada naročila v inozemstvu raznih potrebščin, največ za izboljšanje prometnih sredstev. Ker se posojilo izplača po emisijemskemu kurzu 85, bo torej vlada prejela vsega skupaj 85 milijonov dolarjev.

Novi volilni zakon

Vlada je odobrila Marinkovićevo kombinacijo.

Beograd, 11. maja. (Izv.) Nocoj je seja ministrskega sveta je trajala od 21. do 23. Razpravljalo se je o volilnem zakonu. V načelu je bil sprejet načrt volilnega zakona dr. Voje Marinkovića. (O Marinkovičevem projektu smo že podrobno poročali. Op. ur.) Vlada bo po vsej priliki že jutri predložila ta zakonski načrt narodni skupščini v razpravo.

PAŠIĆ NA ODMORU.

Beograd, 11. maja. (Izv.) Danes popoldne je bil sprejet na dvoru ministrski predsednik Pašić, ki je kralju poročal o situaciji ter mu predložil v podpis ukaz, s katerim se za namestnika g. Pašića imenuje minister Trifković kot zastopnik ministrskega predsednika in ministra za zunanje stvari. Pašić te dni odpotuje na odmor v kopališče, najbrž v Dubrovnik.

GLAD V DALMACIJI.

Beograd, 11. maja. (Izv.) Zemljoradniški klub je imel danes sejo, na kateri je razpravljalo o lakoti v Dalmaciji. Sklenili so, da gre jutri ves klub korporativno k ministrskemu predsedniku, kateremu izroči memorandum o neznosnih prehranbenih prilikah v Dalmaciji zahtevo, da se takoj uvede obširna pomožna akcija.

Devetstopetnajsto Tragedija naroda.

Medtem ko smo čakali, sem zapazil ob strani med vozovi tudi oni mali, iz golih desk zbiti voz, na katerem je sedela mati s svojim bolnim sinom in je siromašen konjiček že izgubil svojo družico kravico, katero sem v Prištini že videl vpreženo. Oče je bolesto gledal na bolnega sina. Majka mu je položila senu pod glavo, grela ga s svojim toplim dihom, toda bolnik je gledal z žalostnim pogledom krog sebe, se oziral v svojo mater, v nebo in poslednje jesensko zelenje.

«Je že davno bolan?»
«Že leto dni,» odgovarja oče.
«Zakaj niste ostali doma?»
«Zapoved je taka,» skomigne oče z rameni, «vsi dorastli mladeniči morajo iz vasi.»
«Grešni ljudje, ki so odvedli tega bolnega mladeniča iz vasi.»
Obrnil sem se proč, da ne vidim žalostnega prizora, a v tem hipu je prišel narednik. Vsi smo ga obkolili.
«Kaj se je zgodilo?»
«Tam spredaj na vozičku umira dete, pa so ustavili voz, da počakajo.»
«Umira?»
«So že svečo prižgali.»
Obmolknemo in sklonimo v sočutju svoje glave. Po nekotnih trenutkih se premakne procesija in nekdo pripomni:
«Končano je!»
Snamemo pokrivala in dostavimo:
«Bog mu dai večni mir in pokoj.»

Objave

* **Turistovski klub «Skala»** pozivlja vse člane in članice, da se v slučaju ugodnega vremena udeležijo v soboto dne 13. t. m. izleta na Blegaš (1563 m). Zbirališče točno ob 15. uri v soboto pred glavnim kolodvorom. Povratek v nedeljo zvečer. — V torek 16. t. m. je zelo važen sestanek T. K. S. ob 20. uri v zadnji sobi Narodne kavarne. Vsi člani se pozivljajo na polnoštevilno udeležbo!

* **Sedmo javno predavanje** Zvonimira Bernota, glavnega urednika «Napreja»: «O politiki. Njen razvoj od sedanje oblike. Po predavanju ima vsak pravico na vprašanje ali tudi na daljši govor vendar ne nad 10 minut. — Petek, 12. maja 1922. Velika dvorana «Mestnega doma» v Ljubljani. Začetek točno ob 20. uro, konec najpozneje ob 22. — Sedeži v I. vrsti po 5 Din, v II. do VI. vrsti po 2 Din, v VII. do X. vrsti po 1 Din. Stojlišče 50 par.

* **Prvo društvo hišnih posestnikov** v Ljubljani ima v nedeljo, dne 21. maja 1922. ob pol 10. uri dopoldne v veliki dvorani Mestnega doma v Ljubljani svoj redni občni zbor z v «Mojem domu» objavljenim dnevnim redom. Dasiravno je dolžnost vsakega hišnega posestnika, da se sigurno udeleži tega zbora na katerem poda odbor natančno poročilo o svojem delovanju in o storjenih korakih glede zboljšanja našega položaja, vendar pozivljamo tem potom prav vse hišne posestnike ljubljanske in okoliške, da se tega shoda udeležijo prav vsi hišni posestniki, neglede na to ali so člani ali ne. S tem, da pridejo na shod, pokažejo hišni posestniki svojo pažnjo do društvenega delovanja in da se zavedajo svojih stanovskih interesov. Razen običajnega dnevnega reda se bo na zboru razpravljalo o potrebnih korakih za naše nadaljnje delo, zlasti o novem stanovanjskem zakonu, ki nam je zopet vzel pravico prostega razpolaganja z našo imovino za nadaljnja tri leta. Občni zbor je mesto, na katerem posestniki podamo svoje nasvete in želje, povemo pa tudi lahko jasno in odkrito če smo zadovoljni z delovanjem sedanjih političnih strank, in kako stališče naj hišni posestniki zavzamejo v tem pogledu v prihodnje. Našo lastnino se hoče še nadalje izročiti v upravo našim protivnikom, zato je dolžnost prav vsakega hišnega posestnika, da pride na naš shod in s tem pokaže solidarnost in stanovsko zavest hišnih posestnikov.

* **Za Jugoslovansko Matice** je daroval g. Julij Lenassi, Logatec, 100 Din namesto venca pokoj. Rudolf Puppis. Iskrena hvala.

PISALNI STROJ

znamke „NORA“, dobro ohranjen se po ugodni ceni proda. Ogleda se pri An. zavod Drago Beseljak & drug, Ljubljana, Sodna ulica št. 5.

Smrekove in jelove hlode

Kupim takoj v vsaki množini in debelosti v dolžini od 4 do 18 m. **IVAN ZAKOTNIK**, mestni tesarski mojster, parna žaga, LJUBLJANA, Dunajska cesta 48. 1331

Največja izbira 819/e različnih pletenin, majic, nogavic in rokavov pri trdki **A. & E. Skabernè** Ljubljana, Mestni trg 10.

Več tesarjev in tesarskih predelavcev sprejme

takoj **IVAN ZAKOTNIK**, mestni tesarski mojster, parna žaga v Ljubljani, Dunajska cesta št. 48.

Dejstvo roman.

Spominjam se je še iz postaje v Skopju, kjer so se odigrali 5. oktobra žalostni prizori. Globoko mi je ostala v spominu njena slika, da do danes ni splahnela. Poleg množice obupanih žena in premočenih otrok, sedečih na svojih tovorih in pričakujočih, da se prerinejo do svojega mesta je stalo to dekle v drevoredu pod ogorelim drevesom, iščočo pod njem zavetja. Veter je zviljal lahno krilce ter slikal slabotno telo. Preko čela se je pocedila od razlitega rdečega križa na belem platnu, znamenja usmiljene sestre krvava brazda. Na mračnem licu je zapisala težka bolest svoje sledove in v svet so strmele kalne oči.

Nihče ni pozval obupane v voz, nihče ni pomagal stoječi, kakor obsojenec, da se prerine do prostorčka. Svet drvi, pritiska od vseh strani, mnogo obupancev odhaja peš na Kosovo a ona čaka udano.

Stopil sem k žandarju in ga zaprosil, da spusti tega bednega dekleta naprej. Tiho in hvaležno me je pogledala, odšla v voz, držčča v eni roki črno culico, iz katere je kapala voda in risala sled zanj.

Ko sem jo zdaj vso premrzlo srečal sredi ceste, sem ji ponudil ogrinjalo in isti pogled hvaležnosti me je zopet pozdravil.

Ogrnjena preko glave je gazila močno sopeča globoko blato in dobro sem čutil, kako ji šklepetajo kosti od mraza. Po-vešala je glavo in nisem je hotel vznemirjati z razgovorom, sluteč, da bi ji bilo baš tako težko spregovoriti besedo, kakor je vlačila nogo za seboj.

Množica, nas je škropila z blatom enako vozovom, škripajočim po cesti. Če nam je brizgnil avtomobil blato do čela, smo potegnili z roko preko obraza in bilo je dobro, kajti navadili smo se vsega.

tor tukašnjega vseučilišča Preobraženjski ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani hotela Uniona o gladi Rusije. Vabimo občinstvo, da se v največjem številu udeleži tega predavanja.

* **Posnemanja vredno.** Kolo jugoslovenskih sester v Radovljici je darovalo za «Dom kraljice Marije» v Ljubljani 6000 K, t. j. izkupiček od gledališke predstave «Pogumni Tonček». Rojaki, rojakinje, prirejte v vseh krajih Slovenije predstave, koncerte, tombole, zabave v korist prepotrebniemu «Otroškemu in materinskemu domu»! Tu bodo našli zavetje zapuščenici vse Slovenije, zato ga pomagaj zgraditi vsa Slovenija!

* **Oddaja lova na Črnem vrhu.** Dne 7. junija ob 10. uri se bo pri okrajnem glavarstvu v Ljubljani v sobi št. 3 potom javne dražbe oddal v zakup lov občine Črni vrh pri Polhovem gradu za petletno dobo, to je od 1. julija 1922. do 30. junija 1927.

Ali ste že čitali novo štev. „NJIVE“?

„Impex“, importna in eksportna družba
v Ljubljani,

naznanja tužno vest, da je njen družbenik, gospod komercialni svetnik

Bernhard Wetzler,

predsednik Anglo-Österreichische-Bank,
veleindustrijec itd.,

preminul dne 10. maja na Dunaju.

Velezaslužnemu družbeniku ohranimo trajen spomin. 1401

V Ljubljani, dne 11. maja 1922.

Zahvala.

Za pristrane dokaze sočutja ob bridki in nenadni izgubi našega ljubljanskega papana

Rudolfa Schillerja

šolskega vodje

izrekamo tem potom vsem, ki so počastili njegov spomin z lepim petjem in številnim spremstvom na zadnji poti svojo pristrano zahvalo.

Zlasti se zahvaljujemo domačemu učitelstvu za pomoč ob težkih trenutkih, učitelstvu iz cele Belokrajine, Sokolu, gasilnemu društvu za častno spremstvo in godbi, katero je pokojni tako ljubil.

V Ormožju, dne 11. maja 1922.

1408

Osamljeni otroci.

ko se je dekle nevoljno ogrelo, dvigne svojo glavo ter me vpraša z mehkim, zamolklim glasom:

«Vi me ne poznate?»
«Ne.»
«In vendar ste tako dobri.»
«Nihče se ne briga za vas in jaz vidim, kako trpite.» S pogledom mi potrdi moje sočutje.
«Gotovo ste sami in ne potujete z nikomer.»
«Sama sem.»
Molče sva nadaljevala pot in kadar sem se ozrl nanjo, sem videl kako ji od utrujenosti klone glava na prsi.
«Zdi se mi, da ste bili bolni.»
«Tifus sem imela.»
«Že davno?»
«Šest tednov je, kar sem vstala.»
«Morali bi se čuvati. Vem da ni mogoče, toda zakaj niste ostali tam? Mnogo jih je ostalo. Kam boste taka. Nihče izmed nas ne ve kam gremo.»

Ker mi ni odgovorila ponovim svoje vprašanje:

«Zakaj vendar niste ostali?»
Njen izraziti pogled je izpričeval tužno preteklost tega šestnajstletnega dekleta. Dogodki se tako hitro menjajo, da šestnajst letnih let, kar je nekoč predstavljalo detinstvo, danes vsebuje že težko in pestro preteklost.

Nisem hotel nadaljevati razgovora, toda dekle je pričelo samo, pretrgano šepetajoča, govoreča sama sebi v naročje.
«Ne, nisem smela še enkrat ostati.» Nato dvigne svojo tuberkulozno pordelo lice in nadaljuje s toplim, zaupljivim, detinskim glasom.

«Za glavo ne bi ostala. Prvič se je zgodilo v Šabcu in zaradi tistih dni toliko trpim. Takole so me storiili.» Težke solze zaleskečejo na njenih trepalnicah. (Dalje prih.)

Vremensko poročilo

Ljubljana, 11. maja 1922.

Ljubljana 306 m nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana	7.	760.7	12.8	bresavetra	oblačno	4.2
Ljubljana	14.	758.6	18.6	—	več obl.	—
Ljubljana	21.	758.5	14.4	jug. sap.	več jasno	—
Zagreb	7.	758.8	18.0	jug. vzh.	oblačno	23.0
Beograd	7.	759.1	24.0	sev. zap.	dež	13.2
Dunaj	7.	762.1	7.0	—	pol obl.	2.0
Praga	7.	—	—	—	—	—
Inoost.	7.	—	—	—	—	—

V Ljubljani barometer nestanov., temper. visoka. Sonce vzhaja ob 4.29, zahaja ob 19.24.

Mali oglasi

stanje do 20 besedi 5 Din, vsaki naslednji 5 besedi 1 Din. — Trgovski oglasi, doplačilo, se prilepih do 20 besedi 5 Din, vsaki naslednji 5 besedi 2 Din. — Plače se osprej. (Lahko tudi v zvezkah.) Na vprašanje se odgovarja le, ako je vprašanje priložna zveza za odgovor.

Službe

Šofer - mehanik

z dobrimi spricvali išče mesto. Gre tudi izven Ljubljane. Ponudbe pod «A. L. 20» na upravo «Jutra». 1389

Gospodična

s štiriletno prakso želi premeniti službeno mesto takoj ali pa s 1. junijem. Večja slovensčina, nemščina, slov. stenografije ter perfektno strojepljajo. Ponudbe na upravnishstvo «Jutra» pod «Štiriletna praksa». 1392

Prodaj

Persijske preproge

se prodajo. Naslov v upravi «Jutra». 1390

Briljanten prstan

in več slatnine se proda. Poizve se v slaščičarni na Dunajski cesti 6. 1347

Večje množine

smrekovega lesa, suhe, lepe čoke se radi boleznimi takoj odstopi. Istotam je 7 vagonov prvovrstnih borovih desk na prodaj. Poizve L. Z., hotel «Slon». 1398

Lep otroški voziček

z usnjeno strehico, se proda. Naslov pové uprava «Jutra». 1393

Steklene plošče,

ena 90×91 cm in dve po 76×75 cm, 5 mm debele, iz brušenega belgijskega stekla, so po ugodni ceni naprodaj. Naslov pové An. zav. Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ulica 5. 1399

Imam naprodaj 1897

vsko množino belega in rdečega vina. Natančneje se išče pri Francu Tomaziču, Ljubljana, Prešernova ul. 48.

Sivalni stroj,

(Jax) čevljariki, skoraj nov, malo rabljen, se ugodno proda. Sigmund Oražem, Sodražica 130. 1386

Nepremičnine

Posestvo,

obstoječe iz hiše, hlevom za krava, vrtom in poljem, pol ure od Maribora, na glavni cesti, južna stran, se proda. Stanovanje takoj. Vprašati je v Korščevi ulici 50, Maribor št. 8. 8/1395

Tri hiše,

njivo, vrte, sadovnjak, na lepem prostoru, proda takoj vodja semljiške knjige v Višnji gori. 1394

Stanovanja

Stanovanje. 1368

Išče se stanovanje, tri ali dve

sobi s kuhinjo in drugimi pritlikinami v Ljubljani ali v okolici blizu železniške postaje, proti dobri nagradi. Ponudbe pod inž. Kondelka «Promet», tehn. inž. podj., Ljubljana, Miklošičeva c. 4.

Značajna gospodična

išče hrano in stanovanje, event. tudi kot ustanovalka s 1. junijem ali pa takoj. Plača po dogovoru. Ponudbe je vlagati na upravo «Jutra» pod «Uradnica». 1391

Gospodična uradnica

išče mesečno sobo, event. s hrano. Ponudbe pod «Soba», poštnoležalce, Ljubljana. 1379

Razno

Elegantna Dunajčanka,

šivilja, odlična samostojna moč v prvrednem modnem damskem salonu na Stefansplatzu, gre v boljši ljubljanski modni salon, da se priuči slovensčine. Ponudbe z eventualno hrano in stanovanjem v hiši na upravnishstvo «Jutra» pod «Dunajčanka». 1359

Ven iz Ljubljane!

Ako se čutita dva inteligentna gospoda 26 do 36 let stara, osamljena, naj se pridružita za nedeljske izlete dvema uradnicama. Dopisi na upravo «Jutra» pod šifro «Do 3000 metrov». 1345

Priporočajte „Jutro“!

Naročite takoj

Ljubljanski Zvon

za leto 1922.

Pod novim uredništvom pesnika Fr. Albrechta bo novi letnik jako zanimiv in mnogovrsten. Sodelovali bodo najboljši naši leposlovni pisatelji, tudi tisti, ki se zadnja leta niso več oglašali.

Naročnina za celo leto znaša 60 dinarjev in se pošilja na Tiskovno zadrugo v Ljubljani, Prešernova ulica.